

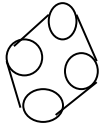

**UNITING CHURCH IN AUSTRALIA: LOTU COKOVATATI KO E OSITERELIA
KONIFEREDI NI VITI: VAVAKOSO LOTU VAKARISITO TALE ESO...**

*Epereli 21, 2019: Na Siga ni Turaga: Na Tucake mai na Mate: Na Siga ni Qaqa :Sa Dei tu ni sa Lomani Keda na Kalou:
Bonding-gathering and knowing each other-Base 1], me vakatorocaketaki ka vakavou na noda bula vakayalo. Affirmation-sharing our
spiritual journeys-Base 2] kei na noda cakacakataka se vakadewataka na veika eda sa rawata [caring/sharing-Base 3]. Sa vaka na qito na
Baseball ka va na kena i cegu-cegu; e tolu na naki ni noda veitokani. Ni rawa kece eda sa rawata e dua na kai ka eda sa yacova nai naki ni
qito se veitokani [Home Base].*

NODA VEIKILAI

*Me vakayacori e dua na porokaramu ka rawa ni vukea na noda veikilai vinaka. Eda soqoni, lululu, veitalanoa ka veiwasei talanoa. Tekivu
na soqo ena gunu ti se qai vakayacori ni oti na vuli. Me dau qarauni na vakayagataki ni sevusevu me kua ni vakadaroya na mai lotu ena
Siga Tabu kei na nomu cakacaka*

NODA BULA VAKAYALO

1. Ena macawa oqo Siga ni Turaga ni Tucake Tale, 21 Epereli, 2019:

*Nai Vakamacala ni veivola kece e vakayagataki enai Vaqa ena macawa oqo mo qai raica ga
enai Vaqa sa dau vakau yani ka na sega ni volai tale eke.*

Lotu ena Mataka ni Tucake Tale:

**A.1.Cakacaka 10:34-45: I. Ko Pita na dauqoli, ko Pita na tisaipeli [gone vuli nei
Jisu], ko Pita [se Kifa na Vatu] nai apositolo [sa talai], ko Pita sa
vakadinadinataka se raica na tucake tale mai na mate nei Jisu, ko Pita sa
kanavata kei Jisu , o Koya sa tucake tale mai na mate, ko Pita sa curumi se
vakasinaiti ena Yalo Tabu. Ko Pita sa tucake ena doudou kei na vuku vakayalo
sa solia vua na Turaga ko Jisu me tukuni koya kina. Oqo na veisureti nei
Konilio [Koniliasi-Cornelius], na turaga ni valu ni matanitu o Roma, a raica
ena raivotu na kacivi nei Pita merau mai sota... Ko Pita talega sa racia oti e
dua na raivotu...ni rau vakadutaitaki vata na raivotu ruarua, sa macala ni sa
cakacaka tiko na Kalou ena nodrau bula na lewe rua me yaco kina na sota
oqo. Sa uto ga ni sota oqo na vakasama oqo: E sega vua na Kalou na
veivakaduiduitaki, ia na veivakaduavatataki ga. Sa soqoni oqo ko Konilio, na
turaga ni valu ni sotia ni Roma, nona vuvale kei ira sa sureti ira mera mai**

vakarorogo vei Pita...sa macala ga ni levu na kai matanitu tani. Mai na 37ff sa vakamacalataka ko Pita na veika a yaco, nona lako mai ko Jisu, na nona kacivi iratou, na veivakabulai ena veisaqata ni veitiki i Isireli. Na vunau nei Pita sa dusia, na Nona dina na Kalou vei keda sa talei ni yaco na sota oqo ni dua na kai matanitu tani kei na dua na Jiu...sa voroka kina nai lati ni duidui vakamata tamata kecega. Sa vunautaki na Vosa vei ira na Isireli; ka a mai tomana yani ko Joni na Dauveipapitaiso, me vaka ni a tukuni Jisu ni sa kauta mai na Matanitu ni Kalou. Ko Jisu e a mai tomana na vunautaki ni Vosa, [*se Ko Koya ga na Vosa*] ka ratou a vakadinadina se talai rawarawa kina na tisaipeli, biuta na ka kecega meratou yaco e muri mei apositolo se italai. Ko iratou na tisaipeli se nai apositolo eratou sa vakadinadinataka talega na Nona mate mai na kauveilatai kei na Nona tucake tale mai na mate. Sa tarava na levu ni veika veivakurabuitaki sa vakayacora ko Jisu ena nodratou bula...na sota kei Jisu sa tucake tale mai na mate...e muri na nodratou ceguvi ena Yalo Tabu me doudou kina na *tukuni Jisu, ko Koya ga na Kosipeli se nai Tukutuku Vinaka*. II. Nai tatau bibi ga kei na veivakaroti meratou tomana na kena kacivaki yani nai Tukutuku Vinaka, na nona veivakabulai mai nai valavalaca ka solia na Bulavou, na Nona lesu mai kei na Nona mai Veilewai. Oqo ga na vuna sa laivi Jopa kina me lako mai ka vukei Konilio kei na nona vuvale kei ira nai tokani. III. Sa tinia ko Pita ena nona kaya ni sa levu nai vakadinadina ni sa DINA na tucake tale--- ko ira na parofita era sa kaya ni na mai bokoca ko Koya nai valavala ca ena kaukauwa ni Yacana. Era sa rogoca na lewe vuqa, na kai matanitu tani, sa yaco e dua na ka levu veivakurabuitaki, era sa curumi ena Yalo Tabu, era sa vosataka na vosa tani eso, ka ra vakacaucautaka ka vakarokorokotaka na Kalou. Sa kaya ga ko Pita ni dodonu mera taba dromuci ena wai [papitaiso] ena yacai Jisu. *Na Kalou e rawa ni muria ga na sala e vinakata ko Koya, sega ni kenai tuvatuva se vaka na kenai vakarau me vaka eda kila.*

2.Aisea 65: 17-25: I. Nai yaloyalo ni Lomalagi Vou kei na Vuravura Vou sa nakiti me vakamatatataka veikeda na veibasai ni ka makawa, na Lomalagi makawa kei na vuravura makawa. Sa boroi kina na Jerusalemi vou, ka nona cakacaka e dua ena 'ligaqu' [2]. Mai na 'liga' oqo sa tukuni kina na cakacaka veivakurabuitaki ni Kalou: na veivakabulai mai na mate makawa [17b], na reki kei na marau tawa mudu [18-19], na bula ni tu vata kei na Kalou[20], na veimaroroi kei na veitaqomaki, era teitei, tatamusuki, kana ka sega na leqa [21-23a], na totoka ni veitokani vata kei na Kalou, ni bera ni ra masu sa rogoci ira ka vakayacora na ka era vinakata [23b-24] kei na nodra veiyaloni ka veilomani na manumanu kecega [25]. *Sa kenai balebale ni sa vanua tawa mudu, na vanua sa maroroi keda, vanua e sega ni rawa ni sikabotei keda kina na meca, sa maroroi keda, sa vanua ni vakacegu kei na vanua vutuniyau ka sa*

*tu kina veika kece sara ka sega na ka e vo. Oqo na vanua vou sa vakarautaka na Kalou. Nai yaloyalo totoka oqo sa kune talega ena Aisea 66:22-23, II Pita 3:13 kei nai Vakatakila 21:1 [mo wilika sara]. II. Ni boroya ko Aisea nai yaloyalo oqo sa raica kina na veigauna vinaka tawa mudu, na gauna ni Kalou ka mai vakaraitaka ko Karisito [Mesaia] e vuravura ena nona bula, nonai vakavuvuli, nona mate kei na tucake tale. Sa vakanamata tale yani ki na gauna tawa mudu vaKalou ka boroi enai Vakatakila. III. *Sa dusia ga meda vakauqeti na tamata ni tiko tale na gauna talei e matada, sa dei tu nai Nuinui; meda kakua sara ni soro koso se datuvu, meda vakanuinui ga ena bula talei vata kei Karisito, ko ya na Vunibula sa lako sivita na mate; ko Koya sa tucake tale mai na mate, eda na tucake talega mai na mate na vakabauti Koya!**

B. Same 118:1-29: I. Me ia ga na vakavinavinaka vua na Kalou baleta '*ni sa sega ni mudu na nona loloma*'. Sa voqa na vosa oqo vua na tamata sa vakadinadinataka na vinaka ni vakararavi vua na Kalou ena veigauna kecega. Na Kalou e sega sara ni veisautaka na nona loloma, sa dei tu ga, oi keda ga meda veisau. Sa lako sivita na vakasama ni Same oqo na veisereki kei veivakabulai ni Kalou; *sa yaco sara ko ira na kauvakabobula oqo [slaves] me ra vakatokai me 'noqu tamata [my people]*. Nai lakolako ni mata tamata oqo sa ra lako yani ki na Vale ni Soro ka ra curu ena 'matamata ni koro'. Sa vakaraitaka ga na curu yani vakayalo enai serau ni Kalou, na gauna kei na vanua ga me sa ia ga kina na vakarokoroko kei na vakavinavinaka vua na Kalou. Era sa vakayacora na tamata nira sa vakadinadinataka tikoga 'ni sa sega ni mudu na nona loloma' na Kalou. Sa voqa na vosa oqo vua na tamata sa vakadinadinataka na vinaka ni vakararavi vua na Kalou ena veigauna kecega. Na Kalou e sega sara ni veisautaka na nona loloma, sa dei tu ga, oi keda ga meda veisau. III. Sa vakaraitaka na lako mai ni Mesaia, na 'vatu' sa cati, sa yaco mei vakadei ni vale [22]; ka 'sa kalougata ko koya sa lako mai ena yacai Jiova' sa voqa kina nodra kailavaka na lewe vuqa ena nona curu vakatui [26] nei Jisu ki Jerusalemi. Kaya ko Jisu kera galu na lewe vuqa, era na vosa na veivatu mera kailavaki Jisu ka vaka Osana [sa veivakabulai na Kalou] ki vua [dikeva lesu tale na bibi ni yatu enai VTM-na uluvatu, na vatu ka drodro mai kina na wai, na vatu ka volai kina na Vunau e Tini, na Vosa ni Kalou, etc.,]

C. I Koronica 15:1-11 12-58 (19-26): I. Oqo e dua na wase ni vola e dodonu meda kila vinaka sara ka ni sa vakamacalataka vakamatata na bibi ni Tucake

Tale mai na Mate ko Paula, e dua sa vakabauta se vakadinadinataka na bibi ni tucake tale mai na mate. E tolu na vakasama bibi: i. Na Dina ni tucake tale nei Jisu me vaka era sa vakadinadinataka nai apositolo ka okati kina ko Paula; ii. Koi keda talega eda na tucake tale; oqo nai nuinui vou sa kauta mai na Dina ni tucake tale mai na mate; iii. *Na Dina ni tucake tale ni yagoda, ko ya na yago vakayalo, me vakataki Jisu ga ni curu ena katuba sogo. Na tucake tale sa nodai nuinui na tamata vakabauta va-Karisito, ke sega sa maumau wale na noda vakabauta ka sega na betena se na yaga ni kena vunautaki na Tucake Tale mai na Mate. Se Oi keda kece na vakabauta na Tucake Tale mai na mate, eda na mate wale ga ke a sega ni yaco na Tucake Tale mai na Mate nei Jisu Karisito...Mesaia*

D.1. Joni 20:1-18 : Me wase vakatolu mada nai talanoa oqo: I. Sa loloma vakalevu ko Meri [*Meri na taci Marica ka ganedrau ko Lasarusa se eso era nanumi ni ko Meri Makitala*], e a salavata yani kei na so na marama mera laki ‘ buluti Jisu. E nai katolu ni siga, e dodonu me lumuti na yago ni mate ena kena i vakarau vaka Jiu se vakavanua. Ko Meri ga sa sou [3am-6 am] ena mataka lailai ka vakaraitaka tikoga na nona lomani Jisu. Ko Meri e ai valavalaca vakalevu, sa lomani vakalevu talega. [*Se ko Meri a vuya na yavai Jisu ena waiwai boi vinaka ka kenai sau e 300 na danire cf e 200 na danire era vakani kina na 5000. Baleta ni vola ko Joni, e rairai o Meri ga na taci Marica, wilika na Joni 11-12...veitalanoataka mada!*]. Sa kurabui ni sa vaqiqici tani na vatu; sa raica ni sa tadola nai bulubulu: ka sa nanuma ni ra sa mai kauta tani se butakoca na yagoi Jisu na Jiu, se e so na daubutako, ka sega ni vakacegu kina na yalona. Sa cici lesu ko Meri ena yalo rarawa me la’ki vakaraitaka vei iratou na tisaipeli ni sa tadola nai bulubulu. Ko Pita kei Joni sai rau na tisaipeli ka cici yani totolo yani me la’ki vakadinadinataka ni sa tadola nai bulubulu. . II. Erau sa cici na tisaipeli ka siviti Pita ko Joni, ia sa curu ko Pita ka vakaraica, sa curu yani ko Joni sa *raica* na i sulu walega, sa *vakadinata se vakabauta*...ni sa tucake tale mai na mate ko Jisu. Sa raica ko Pita, sa kila na maqosa ni kena a maroroi na yago, *ia sa yali na yago sa davo no ga nai sulu ea viviraki ena yago. Na vakadinadina oqo nei Pita kei Joni ni sa tucake tale mai na mate ko Jisu, sa salavata sara kei nai naki ni vola ena Joni 20:31 ‘..sa volai oqo mo dou vakadinata ni sa Karisito ko Jisu, na luve ni Kalou, ia ni dou na*

'rawata' [sa soli me nomudou na bula tawamudu] na bula ena Yacana [yaca i Jisu] ni dou sa vakabauta.' Sa veivakurabuitaki ni rau sa 'kila' se vakabauta ni ko Jisu sa Tucake tale mai na mate. III. Ena Joni 20:11-18 sa vakadeitaka ni ko Meri e dua na marama, sai matai ni tamata me raici Jisu ni sa Tucake tale mai na mate, ka sega ni dua vei iratou na tisaipeli turaga. Taumada sa sega ni kila sara ko Meri ni sai Jisu, a nanuma ga ni sai Vakatawa ni were, me vaka ni sa buwawa na matana ena nona rarawa kei na wai ni matana. Ia, ni a qai rogoca ni sa cavuti na yacana "Meri" sa qai kila na domoi Koya sa cavuta na yacana, sa qai tadola [rai] na matana ka sa qai kila ni sai Jisu ga, *sa tucake tale mai na mate*. Sa cici yani ko Meri ka la'ki tukuna nai tukutuku talei "Au sa raica na Turaga", io sa *tucake tale mai na mate*, Aleluya! IV. *Ko koya sa vakabauta na Tucake tale mai na Mate, sa vakabauta ni sa nona na qaqa ni Tucake Tale mai na Mate. "Ko iko Mate e vei na nomu bati gaga? Ko iko bulubulu evei na nomu gumatua?...eda sa gumatua sara ena vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito [I Kor 15:55-56]. Sa mate ena vukuda ko Jisu, sa tucake tale, sa noda na qaqa ni Tucake tale mai na mate. Sa liutaka se sevutaka ko Jisu na tucake tale mai na mate, eda na muria talega, nida na tucake tale mai na mate ka sa kena dina ga se ki [key] ga na noda vakabauta. Aleluya!*

D. 2. Luke 24:1-12: I. Ko Luke sa tuva vakaoqo na veitarataravi ni veika a yaco enai matai ni siga ni wiki [macawa] baleta ni sa oti na Siga Tabu se Siga ni Vakacecegu [Sabbath]: 1. E tolu ga na yaca ni marama e tukuni: ko Meri Makitala, Joana, Meri na tinai Jemesa kei na so tale na yalewa [tikina 10] era sou ena mataka caca [3 am-6 am] mera vakayacora nai otioiti ni tavi loloma vua sa wekadra sa qai ciba; me lumuta na yago ni mate. Na nodra lako vakalewe levu yani na marama sa dusia tikoga na nona lomani ka taleitaki ko Jisu. 2. Sa vaqiqici tani na vatu [raraba ka mokimokiti, bibi sara ka dregati vinaka] nai sogo ni bulubulu, sa rawarawa kina vei ira na marama mera curu ki loma, ia sa tavaki ira e rua na tamata vakaisulu lumilumisa se vakaiserau. *Duidui vakalailai na nodratoui tukutuku na Dauvolavola: Marika, e dua na cauravou enai sulu balavu ka vulavula [Marika 16:5], Maciu, e dua na agilosi ni Turaga [Maciu 28:2], Joni, e rua na agilosi [Joni 20:12]; ia na ka bibi taudua ga, ko ya ni sa YALI na yagoi Jisu, sa sega ni davo ena vanua e dodonu me no kina na yagona. Ai karua ni ka bibi, ko ya nai sulu ga e vivigi kina se vau kina na yagona sa vo koto ena vanua a davo kina.* 3. Segga ni rawa mera

cakacakataka rawa na marama se lauta nodra vakasama na ka era sa raica ka vakadinadinataka, era kurabui ga. Sa tarai ira na rere ka vakacuvava na matadra ki na qele ni sa rogo mai na domodrau na tamata vakaisulu lumulumisa, *“A cava dou sa vakasaqarai ko ya kina sa tucake tale mai na kedra maliwa na mate? Sa sega ni tiko eke ko koya, sa tucake tale, me vaka nona vosa vei kemudou mai Kalili. Dou sa nanuma tikoga ni a kaya ni na soli yani e ligadra nai valavalaca na Luve ni Tamata [Mesaia], ena lauvako ki na kauveilatai, mate, ia, enai ka tolu ni siga ena tucake tale mai na mate!”* [‘ka tolu ni siga’ oqo na wiliki ga ni siga vakaiVT ‘yakavi kei na mataka’ me vaka ena veibuli –Vakatekivu 1:5]. 4. Sa macala ni sega niratou dau lako taudua ga na tisaipeli e 12 kei Jisu, era sa dau veitomania talega na marama. Era sa qai nanuma lesu tale na marama na vosa nei Jisu, era sega tale ni wawa, era sa lako kusa rawa ka laki tukuna nai tukutuku matanidavui vei ira na tisaipeli e 11 [sa yali ko Jutasa Isakarioti] kei ira nai tokani era tiko vata se sogo tiko ena tabavale e cake, rairai vale nei Joni Marika [Upper Room]. E sega ni ciqomi vakarawarawa nodrai tukutuku na marama, ka ni levu kina na vakatitiqa ka sega ni vakabauta. Me vaka ni Vuniwai ko Luke e vakayagataka na vosa vakavuniwai ni dua e vosa sega ni vakaibalebale, sega ni macala, me vaka e dua e tauvi lialia; se dua ga nai tukutuku ‘cagi’ macawa se levu ga kina na vosa [idle tale]. 5. Sa rairai sosa beka ko Pita se sa rairai vakasamataka talega nona Vosa na Turaga, sa cavutu ka cici vakatotolo ki nai bulubulu me laki vakadinadinataka nodra i tukutuku na marama? [Ena Joni 20, erau a cici ko Pita kei Joni, eke o Pita ga]. 6. Sa curu yani ko Pita, sa raica ga nai sulu ka sole kina na yagoi Jisu, ia sa yali ko Jisu. Sa vaka ga e dua na qari se gata sa ‘vakavovo’ [outer part begins to come off], sa tu ga na qana e sau, sa curu tani yani na yagona vou e loma. Sa kurabui talega ko Pita ka vakataroga e lomana se cava sa yaco oqo? II. Na dina levu ka cecere taudua ko ya ni sa lala nai bulubulu, sa tucake mai na mate ko Jisu. *Sa kenai balebale ga ni ko Jisu e valuta na mate, se qaqqa mai na mate, ka sa yaco mei Nuinui vei keda kece meda kila ka vakabauta ni sega ni cavacava ni bula na mate, ia na tucake tale mai na mate.* III. E levu na ka talei eda vulica rawa mai nai talanoa oqo. Qai vakuria na kena oqo: *a. Ko Jisu e sega ni dua ga na turaga totoka nona bula ka da vakacaucautaki koya ena veigauna kece ga, ko koya sa bula se tucake tale ena kedra maliwa na mate. b. Ko Jisu e dua e rawa nida vulica na veika baleti koya, nona bula, nonai tovo, nonai vakavuvuli, nona solia nona bula me mate kei na nona tucake tale; sa sega ni rauta me vulici ga na veika baleti koya, me dua tale nai kalawa ki liu, ko ya me yaco ko koya me tiki ni noda bula, me da yakabauti koya sara me vaka na vosa nei Paula ‘sa sega ni koi au sa bula tiko na Karisito ga sa bula e lomaqu...[your personal relationship with Jesus as Lord and Savior is vitally important]. c. Nai tovo kei nai valavala vaka Jisu e rawa meda*

vakatotomuria, ia e da na sega ni yacova rawa, vakavo ga meda solia noda bula, me yaco me bula e lomada na Turaga ko Jisu.

Lotu ena Yakavi ni Tucake Tale:

A.Aisea 25: 6-9: I. Mai na tikina e 1-5 sa vakacerecerea na Kalou ko Aisea baleta ni sa dau dina tikoga na Kalou ena nona Vosa. Sa dau yaco ga nona vosa ni yalayala vei keda na tamata se ena vuravura. Dina ga nira vakalolomataki na sega na kedra kei na medra se sega nodrai yau, ia sa dau kauwaitaki ira na dravudravua na Kalou. Meda vuli ka lesu ga vua na Kalou ni tarai keda na dravudravua vakayago se vakayalo. II. Tikina 6-9 nai tekivu ni parofisai me baleti keda kece na tamata, Jiu kei na kai matanitu tani. Eda sa sureti kece ena Kanavata Levu me marautaki ka vakavinavinakataki kina ni sa nona na Kalou na qaqa ka sa valuti oti ka vakadrukai na ca. Ena Kanavata Levu oqo sai naki ni Kalou me muduka vakadua nai valavala ca kei na mate [tikina 7-8]. Ko ira kece era tiko ena Kanavata Levu oqo ko ira ga na vakabauta ka rawa mera kailavaka, *“Raica oqo na noda Kalou, eda sa waraki koya, ena vakabulai keda ko koya...”* eda sa vakabauti koya, baleta ni saa vakabulai keda [tikina 9]. *Sa talei nida vakadeitaka ni sa salavata sara na veika e kaya na Kalou kei na veika e kitaka; ko ya Vosa, tara! [Vosa ka cakacaka sara]* III. Na tikina 8 me baleta na qaqa ni Kalou, ka sa ‘gu ce ko mate’ e cavuta ko Paula ena I Koronica 15:54; sa vakamacalataka ka vakadeitaka talega ko Osea 13:14. E dua tale nai wase ni tikina oqo e cavuta ko Joni enai Vakatakila 21:4 ko ya na Kalou ena tavoya kecega na wai ni matadra na vakabauta ka mera vakacaucautaka tiko ga na Kalou.

B.Same 114:I. Na cakacaka veivakurabuitaki ni Kalou, sa tara nodra bula na Isireli enai lakolako mai Ijipita ki na vanua yalataki. Me vaka na soli ni Vunau e Tini e yavala na ulunivanua. Sa yaco ena veigauna kecega na yavavala ni vuravura, na cagilaba, na ualuvu, na uneune, na wasawasa cudrucudru, na dravuisiga, kei na veika e yaco ena veigauna ena vuravura oqo, sa dodonu ga me vakasamataka na tamata. II. E dua tale na kaukauwa e tiko e daku ni kaukauwa kece oqo: O cei? Na Kalou ga! Sa dodonu ga kina vua na tamata, me ‘sautaninini ko iko vuravura’ ko ya meda me tekiduru

sobu ka vakarokorokotaka na Kalou oqo. Na veika kece ga era sa cakacaka tu ena ruku ni nona lewa na Kalou.

C.I Koronica 5: 6b-8: I. Meda tekivu mai na tikina 1-6a, sa vakabibitaka ko Paula ni curu mai ena Lotu nai valavala ca ka ra daulasava se matau kina e liu. Sa vaka e dua na yanuyanu lailai ena maliwa ni veika rerevaki e vuqa, ko ya nai soqosoqo lotu ena kedra maliwa na vuravura rerevaki tawa lotu. Ni sa curu e na lotu e so nai tovo makawa ka dredre vei ira sa lotu mera vakaduiduitaka se biuta laivi, sa veivakasalataki kina ko Paula me kakua ni ubi ga se vunitaki, ia me tau sara kina e dua na lewa. Ni lasa tiko na tagane [cauravou] kei na tinana vakacabecabe [ko Paula e sega ni kauwaitaka na tinana vakacabecabe, e rairai e yalewa tawa lotu, ia na cauravou ga e sa lotu tiko vata kei tamana] sa dodonu me soli vei ‘Setani’ ko ya me biu laivi mai nai soqosoqo lotu [excommunication], sega ni baleta ni cati, ia me dua na sala me madua kina, raica ni cala na sala e muria ka veisau ka lesu mai. II. Tarava na vosa vakaibalebale me baleta na ‘leveni’ se nai vakatubu ni madrai. Ena vosavosa vakaJiu na ‘leveni’ e vakavuna nai valavalaca, me vaka nodra ‘leveni na Farisi’. Enai VTV sa veivakasalataki ko Jisu mera qarauna na “leveni “ nodra na Farisi, Tokani i Setoki se nei Eroti [Maciu 16:6, 11-12; Marika 8:14:21, etc]. Sa veiwekanitaki na ‘leveni’ kei nai valavalaca ena nodra vakasama na Jiu. Ena Kanavata ki Lako Sivia [Vakarua 12: 15ff] era kania na madrai sega ni vakaleveni, sa bera ke ra waraka me tubu na madrai, ni sa voleka na gauna ni lako, sa rauta vinaka ga na madrai sega ni vakaleveni. Na kenai kuri, mera waqaca nodra kadralla ka kauta kece mai na leveni era kunea e vale ka biuta laivi; de yaco me qai cakacaka na vakatubu ena bogi [ferment] qai kauta mai e vuqa na veika ca ka dukadukali. III. Tarava, sa kaya ko Paula mera biuta laivi na leveni makawa ‘na levani ni yaloca kei nai valavalaca’ [8], ia me taurivaki ga na kena ‘sa sega ni vakaleveni’ ko ya ena solia na ‘yalodina kei na yalosavasava...’ Ni sa biu laivi na leveni makawa, *‘mo dou yaco kina mo dou i buli vou, me vaka dou sa sega ni vakalevenitaki’* [7]. Sa tovolea ko Paula me vakaveiwekanitaki rau vata na madrai sega ni vakaleveni kei na Kanavata ni Lakosivia, na lami sa vakamatei kai vakatakilakila ni nona lako sivita nodra vale na Isireli na agilosi ni mate, ka yaco kina vei ira na veivakabulai. Sa vakayagataka ko Paula nai yaloyalo oqo me kaya kina ni ko Jisu *‘sa vakamatei oti ena vukuda na noda lakosivia, io, ko Karisito.’* Ni da sa soqoni vakalotu me kua ni kau mai na leveni makawa ka vakavuna nai valavalaca, ia na leveni vou, ko ya ko Jisu Karisito sa kauta mai ‘na yalo dina kei na yalosavasava.’

A.Luke 24: 13-49: Meda wasea vakarua na tikina oqo: 1. Nai lakolako ki Emeo mai na rarawa ki na marau levu [13-35]; Vakalekaleka ga: i. Nai lakolako nei Kaliopasa kei na nonai tokani mai Jerusalemi ki Emeo, erau lako vaka ki na Ra [west] ka ramata na matadrau na dromu ni matanisiga, sa rairai vakavuna na nodrau sega ni kilai Jisu. Sa qai vakuria na rarawa levu sa tara na nodrau bula enai tukutuku erau sa veitalanoataka e na nodraui lakolako. ii. E rau sa leqa vakalevu na veitokani, ko Kaliopasa kei na nonai tokani [dua na tisaipeli vuni se na watina, e sega ni tukuni]. Sa kavoro na nodrai Nuinui: “ Keimami a nuitaka ni ko koya ena vakabulai Isireli!” Sa mai tomani rau ko Jisu. Sa tekivu sara na veitalanoa, curu e loma ni nodraui talanoa ena vuku ni leqa sa yaco. Erau kurabui ni sega ni kila na nodraui tokani vou na veika e yaco vei Jisu. Ni butobuto na nodrau rai kei na curuoso ni nodrau bula, sa tekivu vakamalua na nona vosa yani na nodraui tokani vou. Sa da diva ga me da kila kece sara na veika e kaya ko Jisu, mai nai vakatekivu, mai na Lawa, mai vei ira na parofita me tikuni Jisu kina...e sega ni vakamatailalai vei keda. iii. Sa sega ni curu botei rau na vulagi vou, sa tomani rau ga ka duavata kei rau ena rarawa sa bikai rau. Sa tu na galala me toso sara ki liu, se na galala e tu veirau na veitokani me nodrau ga na veika sa yaco, ia erau sa digidigi me tomani rau na vulagi vou. iv. Sa totoka dina na veisureti sa yaco meratou sa laki vakacegu vata ena nodrau vale. Baleta ni rau tokani i Jisu, erau sa na dau tiko ena veivanua ka vakayacora kina na nona caka mana, me vaka na nodra vakani na 5000. Ni taura na vulagi vou na madrai, lotutaka ka dovia, sa ‘rai’ na matadrau na veitokani, erau sa qai kila ni sai JISU ga sa salavata tiko mai kei rau: nai vakamacala ni veika baleti Jisu, nona mate, tucake tale... ko ya mai nai VT taucoko. E sega nida kila kece na lewe ni talanoa se na veitiki ni VT [Tanakh] e tukuna ko Jisu. Sa rauta ko ya, erau sa reki, marau ka malaude na lewe rua ka bolea na cici lesu tale ki Jerusalemi [7 na maile/14 na kilomita] me laki tukuna nai tukutu talei...veitalia ga na bogi buto, na daubutaki,erau sa totolo kusa rawa me tukuna nai tukutuku matanidavui: “Sa tucake tale ko Jisu!” Sa kilai ko Jisu ena dovi madrai, se na vakayakavi ko ya, sa dua na vanua talei me ‘rai’ kina na mata se na mata ni yaloda meda raici Jisu sa tucake tale mai na mate. v. Sa talei nira sota ka dui talanoataka na veika era sa raica ka vakadinadinataka ni sa tucake na Turaga ko Jisu, sa lesu mai nai Nuinui, ko koya sa yali se kavoro. vi. Sa dua na ka talei nida raica ni sega ni guilecavi Pita ko Jisu, veitalia ga ni sa cakitaki koya ka bubului ni sega ni kilai Jisu. Ni bera ga ni rau tukutuku nai tokani mai Emeo, sa kacabote ne nodra vakadinadina na vo ni tisaipeli ni sa raici Jisu sa tucake tale mai na mate ko Pita. Ia sa kila tiko ga ko Jisu ni tu vei Pita nai solisoli me rawa ni yaga kina ena Matanitu ni Kalou, sa laki sikovi koya ka vakayaloqaqataki koya. Me guilecava nona

malumalumu. 2. Na veikidavaki ena Tabavale e Cake-Upper Room [13: 36-49]: i. Nai talanoa ni Tucake Tale mai na Mate e sega ni talanoa buli ga, ia e yaco dina sara, sa mate eratou vakadinadinataka, oqo sa tucake tale, e sega ni dua na yalo bula, ia ko Jisu sa tucake tale ka kaya meratou vakadinadinataka na we ni vako e ligana kei na nona vakaroti iratou me kau mai na kakana me kana me vakadinadinataka ni bula tiko ka sega ni dua ga na yalo. Sa kau mai na bulagi, ka kana e matadratou na tisaipeli kei na lewe vuqa ena Tabavale e cake. ii. *Sa vakabibitaka ko Jisu na kauveilatai sa tiki ga ni nona bula kei na lewa ni Kalou me yaco kina na veivakabulai. Sa sega ni dua na ka e vakasaurarataki kina, ia sa sala ga me vakaraitaka kina na Kalou na nona loloma levu ki vuravura, vakauasivi ki vei keda na tamatai valavalaca.* iii. Sa vakadeitaka ga na kaci meda veivutuni na tamata ka vakabauta na cakacaka ni veivakabulai ni Kalou. Sa sega ni dua nai tukutuku me qai tukuni ni mataka se me dua mada na wawa, ia *'e daidai oqo na siga ni bula'*. iv. Sa tucake ko Jisu, sa lesu mai nai Nuinui, sa guce ko Mate, sa qaqa na Bula ni Tucake tale mai na Mate. Sa tekivu talega na nodra talai me laki tukuni nai Tukutuku Vinaka [Gospel] me tekivu mai Jerusalemi ka lako yani. *Sa bibi sara mera waraka mada mera vakaukauwataki.* Sa sega ni na tiko kei ira ko Jisu vakatamata, ia mera waraka ga na veivakasinaiti ni ' nodra vakaisulutaki ena kaukauwa mai cake' ...oqo na sovaraki ni Yalo Tabu ena Siga ni Penitiko.

Na Sala ni vuli Vola Tabu [Bible Study Methods] qai raica ena dua ga na IVaqa sa vakau oti yani.

Jovili kei Lisa Meo

21/04/19